

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 563/2015-6

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 18. novembra 2015 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], vo veci namietaného porušenia základného práva na informácie zaručeného v čl. 26 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na zákonného sudcu zaručeného v čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Prešov v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 115/2010 a jeho uznesením z 2. júla 2010 a namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 37 C 138/2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 8. septembra 2014 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], Šarišské Bohdanovce 110 (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie základného práva na informácie zaručeného v čl. 26 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a základného práva na zákonného sudcu zaručeného v čl. 48 ods. 1 ústavy postupom Okresného súdu Prešov (ďalej len „okresný súd I“) v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 115/2010 a jeho uznesením

z 2. júla 2010, ako aj porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práva a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Košice I (ďalej len „okresný súd 2“) v konaní vedenom pod sp. zn. 37 C 138/2011.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka sa žalobou podanou 1. júna 2010 okresnému súdu 1 domáhala *„súdnej ochrany svojich základných občianskych a zákonných práv porušených v súvislosti s obzvlášť závažným trestným činom podvodu a obzvlášť závažným trestným činom falšovania a pozmeňovania cenných papierov, vo veci ktorých prebieha konanie pred Špecializovaným trestným súdom (č. k. BB-4T/32/13)... kde sťažovateľka má postavenie poškodenej“*. Súčasne so žalobou podala sťažovateľka návrh na vydanie predbežného opatrenia.

Okresný súd 1 o žalobe sťažovateľky konal pod sp. zn. 13 C 115/2010, avšak podľa jej slov *„Sudca OS Prešov odmietol konať vo veci návrhu... na predbežné opatrenie ako odmietol konať aj vo veci jej žaloby“* s odôvodnením, že *„ochrana základných práv fyzickej osoby, poškodených fyzickou osobou je výlučnou právomocou ústavného súdu, čím sťažovateľke spôsobil stav denegatio justitiae.“*

Sťažovateľka uvádza, že *„2. júla 2010 vyšší súdny úradník OS Prešov, JUDr. Juraj Fujerik... napriek... skutočnosti, že poverenie od konajúceho sudcu Mgr. Koleka pre samostatné konanie a rozhodovanie v. s. u. nebolo ani súčasťou rozvrhu práce súdu a ani súčasťou... súdneho spisu, však samostatne konal a vydal uznesenie pod č. k. 13 C 115/2010-16, ktorým uložil sťažovateľke poplatkovú povinnosť za to, že sudca odmietol zabezpečiť jej súdnu ochranu, voči čomu bolo podané odvolanie pred Krajským súdom v Prešove“*. V odvolaní sťažovateľka namietala *„porušenie základného práva na konanie a rozhodovanie zákonným sudcom, pretože poverenie od konajúceho sudcu Mgr. M. Koleka pre samostatné konanie a rozhodovanie v. s. u. JUDr. J. Fujerika nebolo ani súčasťou rozvrhu práce súdu a ani súčasťou predmetného súdneho spisu, čo odporovalo ust. § 3 ods. 5) a § 6 zák. č. 549/2003 Z. z.“*

Krajský súd v Prešove (ďalej len „krajský súd“) uznesením sp. zn. 6 Co 71/2010, 6 Co 72/2010, 6 Co 73/2010 z 8. decembra 2010 rozhodnutie vydané vyšším súdnym úradníkom okresného súdu 1 potvrdil s odôvodnením, že tento bol „osobou oprávnenou samostatne vydať uznesenie namiesto sudcu, pretože bol pridelený k senátu 13 C Dodatkom č. 4 k rozvrhu práce za 2010“.

Rozhodnutie krajského súdu sťažovateľka 5. apríla 2011 napadla dovolaním, ktoré však okresný súd 1 Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) „nepostúpil“, ale celú vec 30. mája 2011 „odstúpil“ okresnému súdu 2, ktorý v nej koná pod sp. zn. 37 C 138/2011.

Okresný súd 2 dovolanie sťažovateľky predložil dovolaciemu súdu v marci 2013 a najvyšší súd o ňom rozhodol uznesením č. k. 8 Cdo 166/2014-299 zo 17. júna 2014 tak, že ho odmietol s odôvodnením, že „nemôže uznať námietku sťažovateľky za opodstatnenú, pretože v čase! rozhodovania odvolacieho (a dovolacieho) súdu, poverenie sudcu M. Koleka zo dňa 23. apríla 2010 už tvorilo súčasť predmetného súdneho spisu“.

Sťažovateľka namieta, že všeobecnými súdmi neboli „uplatnené zákonné ustanovenia a neboli náležite preskúmané... uvedené... dôkazy, skutkové okolnosti, ktoré nepochybne preukazujú ústavnú neudržateľnosť uznesenia v. s. u. zo dňa 2. júla 2010, ako aj to, že ani po využití procesných postupov nedošlo k náprave porušených základných práv sťažovateľky, ani k ochrane ústavnosti či zákonnosti ku ktorým všeobecné súdnictvo je prizvané“.

Sťažovateľka uviedla, že 3. septembra 2010 spolu s jej právnym zástupcom „nahliadla do Rozvrhu práce OS Prešov za 2010 rok, zverejneného na oficiálnej web. stránke MS SR..., čím sa zistilo, že na str. 66 až 75 medzi povereniami sudcov pre samostatné konanie v. s. u., absentovalo poverenie sudcu Mgr. M. Koleka pre samostatné konanie a rozhodovanie v. s. u. JUDr. J. Fujerika tak, ako to vyžaduje ust. § 3 ods. 5 zák. 549/2003 v spojení s § 5, 6 zák. 211/2000 Z. z.“. V ten istý deň sťažovateľka nahliadla aj

„do rozvrhu práce..., ktorý sa nachádzal v správe súdu, čím sa dodatočne potvrdilo, že Rozvrh práce správy súdu bol totožným so zverejneným na web. stránke MS SR (čo písomne potvrdila aj predsedníčka OS Prešov dňa 03. 09. 2010) a ktorý taktiež neobsahoval žiadne poverenie sudcu M. Koleka pre samostatné konanie a rozhodovanie v. s. u. J. Fujerika“. Ďalej sťažovateľka dodáva, že v *„Dodatku č. 4 Rozvrhu práce súdu za rok 2010 v. s. u. JUDr. J. Fujerik predsedníčkou súdu... bol pridelený do senátu 13 C, čo však nenahradzuje poverenia od sudcu Mgr. Koleka, požadovaného ústavou a zákonom č. 549/2003 Z. z. a úkon po pridelení v. s. u. k senátu 13 C predsedníčkou súdu je odlišným od úkonu udelenia poverenia sudcom pre samostatne konanie a rozhodovanie vecí v. s. u.“.* Napokon sťažovateľka 3. septembra 2010 nahliadla aj do predmetného spisu a zistila, že spis neobsahuje *„žiadne poverenie sudcu M. Koleka pre v. s. u. J. Fujerika...“*

... pre zistenie skutočnosti, že v súdnom spise ku dňu 03. 09. 2010 nebolo žiadneho poverenia sudcu... pre v. s. u..., ktorý dňa 2. júla 2010 samostatne vo veci rozhodol, bol dňa 3. 09. 2010 na osobnú požiadavku sťažovateľky pred predsedníčkou súdu vyhotovený písomný prehľad obsahu súdneho spisu 13 C 115/2010.“

Sťažovateľka v sťažnosti pokračuje, že *„Po preukázaní... neoprávnenosti konania v. s. u. pred odvolacím súdom, prvostupňový súd predložil pred odvolací súd poverenie sudcu M. Koleka zo dňa 23. apríla 2010 údajne udelené v. s. u. pre účely poplatkovej povinnosti“*, avšak podľa sťažovateľky *„Z tohto poverenia je zrejmé, že ono sa nevzťahovalo na konkrétnu vec a že bolo sudcom udelené... údajne 23. apríla 2010, teda dva mesiace pred tým, ako bol dňom 1. júna 2010 založený spis veci sťažovateľky.“*

Podľa sťažovateľky predmetné poverenie bolo vyhotovené a predložené odvolaciemu súdu *„s prejavom svojvôle“*, dodatočne, s úmyslom vyhnúť sa zodpovednosti za nedodržanie *„zákonných spôsobov a ústavy“* prvostupňovým súdom.

V uvedenom postupe okresného súdu 1 sťažovateľka vidí porušenie svojho základného práva na zákonného sudcu zaručeného v čl. 48 ods. 1 ústavy a nezverejnením poverenia vyššieho súdneho úradníka okresného súdu 1 z 23. apríla 2010 v rozvrhu práce okresného súdu 1 spôsobom ustanoveným zákonom a *„priložením poverenia do spisu post*

factum“ došlo podľa jej názoru aj k porušeniu základného práva na informácie podľa čl. 26 ústavy.

Okresnému súdu 2 sťažovateľka vytýka „*neoprávnené nepostúpenie*“ jej dovolania najvyššiemu súdu v primeranej lehote, ako aj neopodstatnené nekonanie vo veci samej, ktorou sa domáhala „*súdnej a právnej ochrany pred následkami zásahu do jej právom chránených záujmov v súvislosti s obzvlášť závažným trestným činom*“.

Podľa slov sťažovateľky „*Neopodstatnenými prietahmi v konaní Okresný súd KE I odoprel sťažovateľke prístup k realizácii práva na súdne konanie a rozhodovania v primeranej lehote zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a týmto prehĺbil jej právnu neistotu, čím zaviniť zvýšený stres, poníženie, morálnu ujmu, ale zvýšil aj reálne ujmy na jej strane, čím taktiež bola porušená dôstojnosť súdneho konania.*“.

Vzhľadom na uvedené sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo [REDAKOVANÉ] na konanie a rozhodovanie zákonným sudcom, zaručené v čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Prešov v konaní vedenom pod sp. zn.: 15 C/101/2010 (správne má byť sp. zn. 13 C 115/2010, pozn.), porušené bolo.

2. Základné právo [REDAKOVANÉ] na informáciu, zaručené v čl. 48 (správne má byť v čl. 26, pozn.) ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Prešov v konaní vedenom pod sp. zn.: 15 C/101/2010 (správne má byť sp. zn. 13 C 115/2010, pozn.), porušené bolo.

3. Ústavný súd zrušuje uznesenie Okresného súdu Prešov, vydané 2. júla 2010, sp. zn. 13 C 115/2010-116.

4. [REDAKOVANÉ] Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva primerané finančné zadostučinenie v sume 1 tisíc Eur, ktoré jej Okresný súd Prešov povinný zaplatiť do dvoch mesiacov odo dňa vyhlásenia tohto rozhodnutia.

5. Základné právo [REDAKOVANÉ] na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu KE I v konaní vedenom pod sp. zn.: 37 C/138/2011, porušené bolo.

6. [REDAKOVANÉ] Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 1 tisíc Eur, ktoré jej Okresný súd KE I povinný zaplatiť do dvoch mesiacov odo dňa vyhlásenia tohto rozhodnutia. “

II.

Podľa čl. 124 ústavy je ústavný súd nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie...

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy môže ústavný súd svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu návrhu na ďalšie konanie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom sťažnosti je namietané porušenie základného práva na informácie zaručeného v čl. 26 ods. 1 ústavy a základného práva na zákonného sudcu zaručeného v čl. 48 ods. 1 ústavy postupom okresného súdu 1 v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 115/2010 a jeho uznesením vydaným vyšším súdnym úradníkom z 2. júla 2010, ku ktorému malo dôjsť tým, že v čase vydania rozhodnutia absentovalo poverenie vyššieho súdneho úradníka zákonným sudcom na rozhodnutie o súdnom poplatku za návrh sťažovateľky na nariadenie predbežného opatrenia a takéto poverenie nevyplývalo ani z príslušného rozvrhu práce okresného súdu 1. Predmet sťažnosti sťažovateľky spočíva aj v namietaní porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu 2 v konaní vedenom pod sp. zn. 37 C 138/2011, v ktorom podľa sťažovateľky došlo neopodstatnenými prietahmi

k odopretiu jej prístupu k realizácii práva na súdne konanie a rozhodnutie v primeranej lehote.

1.1 K namietanému porušeniu základného práva na zákonného sudcu zaručeného v čl. 48 ods. 1 ústavy postupom okresného súdu 1 v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 115/2010 a jeho uznesením z 2. júla 2010

Podľa čl. 48 ods. 1 ústavy nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu ustanoví zákon.

Sťažovateľka tvrdí, že vyšší súdny úradník v čase vydania uznesenia z 2. júla 2010 nebol v súlade s ustanoveniami príslušných právnych predpisov poverený na takéto rozhodnutie, a pokiaľ bolo poverenie doložené do súdneho spisu, bolo tak urobené dodatočne a svojvoľne.

Z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri zakladaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07).

Súčasťou doterajšej judikatúry ústavného súdu je aj právny názor, podľa ktorého princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu je ústavným príkazom pre každú osobu. Preto každý, kto namieta porušenie svojho základného práva, musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany a pred tým, ako podá sťažnosť ústavnému súdu, požiadať o ochranu ten orgán

verejnej moci, ktorého kompetencia predchádza právomoci ústavného súdu (IV. ÚS 128/04, IV. ÚS 362/2010, IV. ÚS 372/2010).

Ústavný súd konštatuje, že proti napadnutému uzneseniu okresného súdu 1 z 2. júla 2010 mohla sťažovateľka podať odvolanie, ktorým mala možnosť namietat' tie isté skutočnosti, ako v sťažnosti podanej ústavnému súdu, t. j. že toto nebolo vydané osobou spĺňajúcou podmienky zákonného sudcu v danej veci, čo v konečnom dôsledku aj urobila a o ktorom bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť krajský súd (urobil tak uznesením sp. zn. 6 Co 71/2010, 6 Co 72/2010, 6 Co 73/2010 z 8. decembra 2010) a v prípade zistenia zásahu do základného práva sťažovateľky na zákonného sudcu prvostupňovým rozhodnutím tomuto právu poskytnúť primeranú ochranu. Právomoc krajského súdu v danom prípade vylučuje právomoc ústavného súdu.

Z uvedeného dôvodu ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok svojej právomoci.

Sťažovateľka sťažnosťou podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhodnutie krajského súdu sp. zn. 6 Co 71/2010, 6 Co 72/2010, 6 Co 73/2010 z 8. decembra 2010, ktoré sa aktuálnej otázky dotýkalo, nenamietala, preto sa ústavný súd súc viazaný návrhom na rozhodnutie (§ 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde) nemohol týmto druhostupňovým uznesením z hľadiska dodržania ústavnoprávných princípov zaoberať.

1.2 K namietanému porušeniu základného práva na informácie zaručeného v čl. 26 ods. 1 ústavy postupom okresného súdu 1 v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 115/2010

Podľa čl. 26 ods. 1 ústavy sloboda prejavu a právo na informácie sú zaručené.

Sťažovateľka porušenie tohto práva vidí v tom, že poverenie zákonného sudcu okresného súdu 1 na samostatné konanie a rozhodovanie pre vyššieho súdneho úradníka nebolo zverejnené v príslušnom rozvrhu práce okresného súdu 1 spôsobom ustanoveným zákonom a až následným jeho vložením do súdneho spisu.

Z § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde vyplýva, že sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť.

Nedodržanie dvojmesačnej lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako podanej oneskorene (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). V prípade podania sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty nemožno zmeškanie tejto lehoty odpustiť, pretože kogentné ustanovenie § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde to nedovoľuje.

Ústavný súd pri svojej rozhodovacej činnosti opakovane vyslovil právny názor, že sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nemožno považovať za časovo neobmedzený právny prostriedok ochrany základných práv alebo slobôd (I. ÚS 33/02, II. ÚS 29/02, III. ÚS 108/02, IV. ÚS 158/04, I. ÚS 218/06).

Z obsahu sťažnosti je zrejmé, že sťažovateľka spolu s jej právnym zástupcom vykonali zisťovanie týkajúce sa existencie poverenia pre vyššieho súdneho úradníka už 3. septembra 2010. Ako sťažovateľka tvrdí, poverenie sa v tom čase nenachádzalo ani v súdnom spise sp. zn. 13 C 115/2010 a nebolo zverejnené ani v rámci rozvrhu práce okresného súdu 1. Od daného momentu bola táto skutočnosť sťažovateľke známa, a teda v prípade jej presvedčenia, že tým došlo k porušeniu jej ktoréhokolvek základného práva zaručeného v čl. 26 ústavy, začala jej plynúť zákonná lehota na podanie sťažnosti ústavnému súde.

Sťažnosť sťažovateľky pre namietané porušenie základných práv však bola ústavnému súde doručená osobne až 8. septembra 2014. Z uvedeného je evidentné, že zákonná lehota podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde (t. j. dva mesiace) vo vzťahu k napadnutému postupu okresného súdu 1 uplynula ešte pred reálnym podaním sťažnosti adresovanej ústavnému súde.

Vychádzajúc z uvedených skutočností ústavný súd rozhodol tak, že sťažnosť sťažovateľky odmietol ako podanú oneskorene podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

2. K namietanému porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu 2 v konaní vedenom pod sp. zn. 37 C 138/2011

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Sťažovateľka namieta, že postupom okresného súdu 2 došlo k zásahu do jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote v konaní vedenom pod sp. zn. 37 C 138/2011. Predovšetkým namieta neodôvodnený prietah spôsobený „neoprávneným nepostúpením“ jej dovolania proti uzneseniu krajského súdu sp. zn. 6 Co 71/2010, 6 Co 72/2010, 6 Co 73/2010 z 8. decembra 2010 najvyššiemu súdu.

Túto skutočnosť však sťažovateľka sťažnosťou podľa čl. 127 ods. 1 ústavy pre porušenie svojho základného práva zaručeného v čl. 48 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru už v minulosti namietala (sťažnosť doručená ústavnému súdu 11. decembra 2012) a ústavný súd o nej rozhodol uznesením č. k. IV. ÚS 101/2013-15 z 21. februára 2013 tak, že ju v tejto časti (namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote) odmietol ako zjavne neopodstatnenú s odôvodnením, že „ústavný súd konštatoval, že v období

po postúpení veci okresný súd v napadnutom konaní nebol dlhodobejšie nečinný, keďže konal a rozhodoval o procesných návrhoch sťažovateľky (námiетка miestnej nepríslušnosti, požiadavka prekladu súdnych rozhodnutí zo slovenského jazyka do ruského jazyka), pričom jeho postup mal logickú postupnosť spočívajúcu v potrebe zabezpečiť ešte pred doručením dovolania sťažovateľky najvyššiemu súdu právoplatné rozhodnutie o jej námiетke miestnej nepríslušnosti. Na ťarchu okresného súdu nemožno pripísať ani neúspešné doručovanie zásielky obsahujúcej uznesenie okresného súdu z 20. júna 2012 a uznesenie krajského súdu z 5. septembra 2012, ktorú si sťažovateľka neprevzala ani v úložnej lehote, keďže táto zásielka bola sťažovateľke doručovaná riadne (v súlade so zákonom)...

Sumarizujúc dosiaľ uvedené ústavný súd konštatuje, že postup okresného súdu v napadnutom konaní nebol síce dostatočne efektívny, ale podľa názoru ústavného súdu nespôsobil také prietahy v konaní, na základe ktorých by mohol po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie dospieť k záveru o porušení základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov ani jej práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote.“.

Úlohou ústavného súdu v prejednávanej veci bolo zistiť, či okresný súd nezasiahol do označených práv sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru svojím postupom po skoršom rozhodnutí ústavného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. IV. ÚS 101/2013.

Zo spisu okresného súdu 2 vedeného pod sp. zn. 37 C 138/2011 vyplýva, že tento spis s dovolaním sťažovateľky bol najvyššiemu súdu doručovaný 28. januára 2013. K rozhodnutiu o dovolaní došlo uznesením č. k. 8 Cdo 166/2014-299 zo 17. júna 2014. Sťažovateľka sa sťažnosťou podľa čl. 127 ods. 1 ústavy obrátila na ústavný súd 8. septembra 2014.

Pretože sťažovateľka postup najvyššieho súdu v dovolacom konaní vedenom pod sp. zn. 8 Cdo 166/2014 žiadnym spôsobom z hľadiska jeho trvania a priebehu nenamietala (pozri návrh rozhodnutia – petit – sťažnosti, v ktorom je výslovne namietaný iba postup okresného súdu 2), je evidentné, že obdobie, ktoré prakticky možno z hľadiska prípadného

porušenia základných práv preskúmať vo vzťahu k okresnému súdu 2, predstavuje necelé tri mesiace (od rozhodnutia dovolacieho súdu 17. júna 2014 po podanie sťažnosti ústavnému súdu 8. septembra 2014).

Ústavný súd z opísaného vyvodil záver, že takého krátke obdobie za žiadnych okolností nemôže predstavovať kvalifikovaný prietah, ktorý by bol spôsobilý zasiahnuť do ústavou garantovaného základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov ani do práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ/ka, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03).

S prihliadnutím na uvedené ústavný súd sťažnosť sťažovateľky v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Pretože sťažnosť bola ako celok odmietnutá, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími sťažovateľkou v petite sťažnosti uvedenými návrhmi, rozhodovanie o ktorých je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

Z toho istého dôvodu (odmietnutia sťažnosti) ústavný súd upustil od pristúpenia k odstraňovaniu nedostatku zákonnej náležitosti sťažnosti spočívajúcej v povinnom právnom zastúpení sťažovateľky.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. novembra 2015